

Op 30 december 2021 zijn bij de raadsgriffie vragen binnengekomen van de heer Jan Willem Elferink van de fractie PVV gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van de heer Jan Willem Elferink (PVV) inzake Enorme stijging prijzen stadsverwarming voor burgers.

1. Wethouder Diepenmaat heeft gesproken met Ennatuurlijk. Wat is de uitkomst van dit gesprek? Graag gedetailleerd

Op donderdag 9 december heeft er een gesprek tussen de heer Diepemaat en mevrouw Sweerman, directeur van Ennatuurlijk, plaats gevonden. Op dit moment was nog niet bekend welke tarieven Ennatuurlijk in 2022 zou gaan hanteren. Ook had de ACM de maximale tarieven voor 2022 nog niet bekend gemaakt. Tijdens dit gesprek heeft de heer Diepemaat zijn zorgen geuit over de gestegen energieprijzen, en de verwachte stijging van de warmtetarieven. Ook heeft hij Ennatuurlijk nadrukkelijk verzocht om de verwachte prijsstijging zo klein mogelijk te houden. Mevrouw Sweerman heeft aangegeven zich ook zorgen te maken over de prijsstijging van energie en de gevolgen hiervan voor inwoners. En dat zij hun tariefstijging zo veel als mogelijk proberen te beperken.

2. Enschede moet zo nodig van het gas af terwijl veel huishoudens met een goede gasboiler goedkoper uit zijn dan met stadsverwarming. Is het college het eens met de PVV-Enschede dat die energietransitie moet worden gestopt en dat er niet alleen maar klakkeloos een beleid vanuit DEN Haag moet worden over genomen, terwijl de armoede daardoor alleen maar toeneemt?

Ons college ziet het belang van de energietransitie waarvan het stoppen met het gebruik van aardgas een onderdeel is. Het college is dus niet van mening dat de energietransitie moet worden gestopt. Wel is voor ons, zoals verscheidene keren aangegeven, de woonlastenneutraliteit voor onze inwoners een belangrijk uitgangspunt.

Overigens is het niet correct dat huishoudens met een goede gasboiler goedkoper uit zijn dan met stadsverwarming. In de warmtewet is vastgelegd dat de kosten voor een huishouden aangesloten op een warmtenet vergelijkbaar en in ieder geval niet hoger moeten zijn met die van een huishouden dat gebruik maakt van aardgas: het Niet Meer Dan Anders (NMDA) principe. De maximale tarieven worden jaarlijks bepaald door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). De prijs van aardgas voor het komende jaar is de basis hiervoor. De ACM controleert of de warmtebedrijven zich hieraan houden. Een warmtebedrijf is niet verplicht om deze tarieven te volgen. Ze mag geen hogere tarieven hanteren. Maar wel lagere. Het warmtebedrijf in Enschede, Ennatuurlijk, hanteerde in 2021 lagere tarieven dan de ACM voorschrijft. Ook voor 2022 doet ze dat weer. Daarmee is een huishouden dat gebruik maakt van warmte van het warmtenet goedkoper uit dan als datzelfde huishouden de woning verwarmt met aardgas, ingeval voor 2022 een nieuw contract gesloten moet worden.

3. Hofleverancier voor de stadsverwarming is Twence en beide roepen duurzaam te zijn. Vervolgens zien wij dat 88% warmte wordt opgewekt door biomassa en maar 7% van afvalverbranding. Is het college hiervan op de hoogte, en vind U dat acceptabel

Twence heeft verschillende zogenaamde verbrandingslijnen: voor (huishoudelijk) restafval en voor B-Hout. B-hout is restafvalhout, dat op dit moment niet herbruikbaar is voor nieuwe toepassingen. Dit B-hout komt bijvoorbeeld bij de sloop van gebouwen vrij.

Het warmtenet in Enschede wordt grotendeels gevoed met warmte uit deze B-houtverbrandingslijn. Dit B-hout wordt gecategoriseerd als biomassa. Het college is hiervan op de hoogte.

4. De gemeente Enschede heeft een nieuw contract afgesloten met Twence. In hoeverre kan de gemeente invloed uitoefenen op de prijs van warmtelevering aan Ennatuurlijk?

De gemeente Enschede heeft onlangs ingestemd met de inhoud van het nieuwe leverings- en verwerkingscontract voor huishoudelijke afvalstoffen, maar heeft dit contract nog niet afgesloten. Hierover vindt binnenkort besluitvorming in de gemeenteraad plaats. De leverings- en verwerkingsovereenkomst, alsook de nieuwe tarieven, heeft geen relatie met de leveringstarieven die Twence hanteert voor door haar geleverde warmte of elektriciteit. De gemeente Enschede kan geen invloed uitoefenen op de leveringstarieven van grondstoffen of energie van Twence aan derden, aangezien dat niet behoort tot de statutair vastgestelde bevoegdheden van de aandeelhouders van Twence.

5. In 2020 was de winst van Ennatuurlijk € 43,6 miljoen euro bij een omzet van € 125,6 miljoen en de waarde van de productiemiddelen (assets) € 410 miljoen is. De winst van 2021 is nog niet terug te vinden maar wij verwachten dat die gestegen zullen zijn in 2021. Door de koppeling met de gasprijs zal deze winst alleen maar stijgen in 2022. Is het college het met de PVV eens dat die exorbitante winst ten koste gaat van de afhankelijke huishoudens en gaat de gemeente aan dit soort winsten paal en perk stellen?

De genoemde winst van Ennatuurlijk betreft niet de nettowinst van Ennatuurlijk¹. Op grond van de Warmtewet bepaalt de ACM wat een redelijk rendement voor warmteleveranciers is en onderzoekt deze eens per 2 jaar. Uit de gegevens van de ACM blijkt dat het gemiddelde rendement ligt rond de 4%, en dat deze rendementen de laatste 2 jaar gedaald zijn doordat warmtebedrijven in het kader van de energietransitie grote investeringen doen.

6. Gaat het college zorgen dat deze enorme winsten van de afgelopen jaren terugvloeien in de algemene middelen, zodat alle inwoner gecompenseerd worden in de idioterie van energie verhogingen?

Ennatuurlijk is een warmtebedrijf dat net als andere Nederlandse warmtebedrijven moet handelen binnen de kaders van wetgeving, waarbij vooral de Warmtewet relevant is. De ACM stelt de maximale tarieven vast en beoordeelt de behaalde rendementen van de warmtebedrijven. De gemeente Enschede heeft hier geen invloed op.

7. Is het college van plan om de enorme buitenproportionele winsten aan te kaarten bij Ennatuurlijk en zo niet waarom niet?

Zoals in het antwoord op vraag 6 aangegeven, zijn de genoemde winstbedragen niet correct. Aangezien de gemeente Enschede geen invloed heeft op de bedrijfsvoering van Ennatuurlijk gaat ons college hierover niet in gesprek met Ennatuurlijk.

8. Is het college het met de PVV-Enschede eens dat mensen waar de stadsverwarming wordt opgedrongen niet zelf een leverancier kunnen kiezen en dus zo Ennatuurlijk een machtspositie krijgt? En wat gaat u daar mee doen?

¹ Het gaat hier om de zogenaamde **EBITDA** winst. Dit is de winst vóór aftrek van rentekosten, belastingen, afschrijving en afboekingen.

Een warmtenet heeft van nature kenmerken van een monopolie. Aanleg van een alternatief net is niet economisch haalbaar omdat er grote investeringen zijn gemoeid die pas op lange termijn worden terugverdiend. Daarnaast is er veelal ook een grote afhankelijkheid van slechts een of enkele warmtebronnen. Daarom is er in veruit de meeste gevallen één leverancier per warmtenet. De overheid heeft wetgeving opgesteld om de natuurlijke monopoliepositie van een warmtebedrijf te reguleren en te controleren. De gemeente is daarin geen partij.

9. Het rijk geeft € 200,00 compensatie aan huishoudens die het moeilijk hebben. De PVV-Enschede vindt dit een druppel op een gloeiende plaat. Is het college dit met de PVV eens en zo ja hoe denkt dit college deze huishoudens beter te kunnen helpen?

Het rijk heeft een aantal maatregelen afgekondigd om de gevolgen van de stijgende energieprijzen enigszins te compenseren:

- Lagere belasting op elektriciteit in 2022
- Extra korting op de belastingen voor energie in 2022
- Huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum krijgen eenmalig 200 euro extra

In totaal kan een huishouden met een laag inkomen bij een gemiddeld energieverbruik ongeveer 600 euro tegemoetzien. Of dit voldoende is om de hogere energierekening te compenseren, is van verschillende factoren afhankelijk. Overigens geldt deze tegemoetkoming ook voor huishoudens die aangesloten zijn op een warmtenet.

Om zicht te krijgen op de huishoudens voor wie de stijging van de energielasten tot problemen leidt is, hebben wij onlangs het meldpunt energiearmoede in het leven geroepen.

Daarnaast is het belangrijk om te werken aan structurele oplossingen: het verminderen van het gebruik van energie. Door bijvoorbeeld de woning beter te isoleren, indien mogelijk een (hybride) warmtepomp te installeren en energiezuinige apparaten te gebruiken. Wij richten ons de komende periode dan ook op:

- Kleine energiebesparende maatregelen voor mensen met energiearmoede
Hiervoor hebben wij van het Rijk extra middelen ontvangen. We starten zo snel als mogelijk met dit project.
- Lobby energiearmoede
Het uitvoeren van de grotere verduurzamingsmaatregelen kost veel geld. Geld dat huishoudens met een lager inkomen hiervoor vaak niet kunnen vrijmaken. Daarom zijn wij onlangs samen met gemeenten Almelo en Hengelo gestart met een lobby richting het Rijk om aanvullende middelen vrij te maken.
- Collectieve inkoopacties
Daarnaast starten we binnenkort met een collectieve inkoopactie voor isolerende maatregelen aan de woning.

10. Huishoudens betalen grof om hun afval te laten verbranden en voor de restwarmte moet ook de hoofdprijs betaald worden. Is dit college bereid om dit te compenseren door een verlaging van de afvalstoffenheffing? Zo nee waarom niet?

Het college is niet voornemens om de hogere tarieven voor warmte via de afvalstoffenheffing te compenseren. De afvalstoffenheffing is de belasting die een huishouden aan de gemeente betaalt voor de inzameling, het vervoer en de verwerking van huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing mag wettelijk niet meer dan kostendekkend zijn, en kan dan ook niet ingezet worden voor andere doelen.

11. De PVV-Enschede is het eens met het artikel in de Tubantia DD 28 december waarin de vraag is of dit warmtenet nog wel haalbaar en rendabel is door de stijging in de kosten. Is dit college het eens met de PVV dat hierdoor huishoudens steeds meer op kosten worden gejaagd?

Het is ons niet duidelijk welk artikel u bedoelt. In de Tubantia van 28 december jl. staat het artikel "Warmtenet in de maak voor meer dan 100.000 panden". Dit artikel gaat echter niet in op een stijging van kosten.

12. Wat is dit college bereid te doen aan huishoudens die door deze monopolie positie in de kou moeten zitten?

Het is een feit dat alle energieprijzen de laatste maanden flink zijn gestegen. En dat inwoners hier, ondanks de compensatiemaatregelen van het Rijk financiële gevolgen van kunnen gaan ondervinden. Dit heeft niets te maken met het feit dat er in Enschede één warmtebedrijf actief is. Zoals in ons antwoord op vraag 9 aangegeven, richten wij ons de komende periode vooral op een meer structurele oplossing: het stimuleren van energiebesparende maatregelen.

13. Waarom heeft het college het überhaupt zo ver laten komen?

Het college heeft geen invloed op de gestegen energieprijzen. Desondanks ondernemen we waar mogelijk actie om de ontstane problematiek te agenderen en te zoeken naar oplossingen.

Enschede, 1 februari 2022

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de loco-Burgemeester,

E.A. Smit

N. van den Berg